

εμπειρίες αγώνα

ενάντια στη μεταναστευτική πολιτική
και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης

εκδήλωση-συζήτηση με συντρόφους/ισσες
από την ελβετία και το βέλγιο

μικρό καφενείο 01

κατάληψη πατησιών 61 & σκαραμαγκά | νοέμβρης 2010

εμπειρίες αγώνα ενάντια στη μεταναστευτική πολιτική και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης

*εκδήλωση-συζήτηση με συντρόφους/ισσες
από την ελβετία και το βέλγιο*

μικρό καφενείο 01

κατάληψη πατησίων 61 & σκαραμαγκά | νοέμβρης 2010

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης προβλήθηκε το βίντεο “Από την απόρριψη του ασύλου στον αγώνα” που δημιούργησαν η συλλογικότητα *Δικαίωμα στη διαμονή* και το *Συντονιστικό ασύλου Nevey*. Το βίντεο αναφέρεται στους αγώνες των μεταναστών στους οποίους το ελβετικό κράτος αρνείται την παροχή ασύλου και μπορείτε να το κατεβάσετε από τον κινηματικό δικτυακό τόπο black-tracker.gr.

Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην ελβετία

μια ιστορική και πολιτική επισκόπηση

Η δημιουργία του ελβετικού κράτους

και ο συγκεντρωτισμός της αστυνομίας αλλοδαπών τον 19ο αιώνα

Κατά το μεγαλύτερο μέρος του 19ου αιώνα οι άνθρωποι κυρίως μετανάστευαν από την Ελβετία παρά προς αυτή. Ο έλεγχος της εισόδου στη χώρα και της διαμονής των αλλοδαπών οργανώνονταν κυρίως από τα καντόνια. Ωστόσο η κεντρική εξουσία της Συνομοσπονδίας¹ ενισχύθηκε προς τα τέλη του 19ου αιώνα και το 1889 δημιουργήθηκε η *κεντρική αστυνομία αλλοδαπών*. Η διαμόρφωση ενός θεσμικού ελέγχου σχετικά με τη μετανάστευση ήταν στενά συνδεδεμένη με την καταστολή των σοσιαλιστικών και αναρχικών κινημάτων, μέλη των οποίων ήταν πολλοί πολιτικοί πρόσφυγες από τις γειτονικές χώρες.

Το πρώτο μεταναστευτικό κύμα και τα εργατικά κινήματα από τα τέλη του 19ου αιώνα ως τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης η ελβετία βίωσε μια οικονομική άνθιση, ειδικά στον τομέα των κατασκευών. Μην διαθέτοντας η ίδια ένα αυτόχθονο εργατικό δυναμικό προσέλκυσε εργάτες από τις γειτονικές χώρες, που δεν αντιμετώπιζαν νομικούς περιορισμούς. Οι εργάτες από τη γαλλία και τη γερμανία ήταν καλοδεχούμενοι, αλλά η μετανάστευση από την ιταλία δημιούργησε εντάσεις που οδήγησαν σε κάποιες εξεγέρσεις. Οι ιταλοί εργάτες που δούλευαν σε μια επισφαλής συνθήκη, με χαμηλότερους μισθούς δέχτηκαν επίθεση από ελβετούς εργάτες.

Το τέλος της “ελεύθερης κυκλοφορίας” και ο θεσμός του μεταναστευτικού ελέγχου από τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και έπειτα

Από την έναρξη του πρώτου παγκοσμίου πολέμου η υπάρχουσα κεντρική και αντιδραστική αστυνομία μετανάστευσης ενίσχυσε τη δύναμή της λόγω έκτακτων

1. Το ελβετικό κράτος –η Ελβετική Συνομοσπονδία– συγκροτήθηκε το 1848.

μέτρων εν καιρώ πολέμου σε βάρος των καντονιών. Το 1925 ένα άρθρο του συντάγματος ψηφίστηκε που έδινε στην Συνομοσπονδία την εξουσία να νομοθετεί αναφορικά με την είσοδο την έξοδο και τη διαμονή των αλλοδαπών. Το 1931 θεσπίστηκε ο πρώτος συνομοσπονδιακός νόμος για τη διαμονή και την εγκατάσταση αλλοδαπών, τερματίζοντας την ελεύθερη κυκλοφορία. Η αστυνομία μετανάστευσης κατόρθωσε να υπαγορεύσει τις πολιτικές της στο περιεχόμενο των εθνικιστικών, ρατσιστικών και αντισημιτικών κινήματων κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου καθορίζοντας για πάντα την ελβετική μεταναστευτική πολιτική. Η άνοδος του ρατσισμού τη δεκαετία το 1920 δεν οφείλονταν στην αύξηση των μεταναστών αλλά στην οικονομική κρίση, αφού ο αριθμός μεταναστών στην ελβετία εκείνη την περίοδο μειώθηκε δραματικά.

Κατά τη διάρκεια των δύο παγκοσμίων πολέμων, ο θεσμός του μεταναστευτικού ελέγχου από το ελβετικό κράτος είχε ξεκάθαρα αντίκτυπο στην υποδοχή των προσφύγων. Αν δεν απελαύνονταν, η διαμονή τους θεωρούνταν παροδική, ως εκ τούτου δεν τους επιτρεπόταν να εργαστούν και φυλακίζονταν σε στρατόπεδα. Κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος, οι ελβετικές αρχές εισήγαγαν μια διάκριση μεταξύ "αληθινών" και "ψεύτικων" προσφύγων. Οι εβραίοι δεν θεωρούνταν "αληθινοί" πολιτικοί πρόσφυγες και η είσοδος τους εμποδιζόταν στα σύνορα, έτσι χιλιάδες στάλθηκαν στο θάνατο.

Μετανάστευση, διαχείριση της εργατικής δύναμης και πολιτική του ασύλου τη δεκαετία του '50 και του '60

Η μεταπολεμική περίοδος στην ελβετία χαρακτηρίστηκε από μια οικονομική άνοδο που προσέλκυσε την κίνη εργατική δύναμη από τις γειτονικές χώρες που είχαν ισοπεδωθεί από τον πόλεμο. Ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων έφτασε από τη νότια ευρώπη, την ιταλία την ισπανία και την πορτογαλία για να εργαστεί στην ελβετία. Ωστόσο αυτή τη φορά, σε αντίθεση με τα πρώτα μεταναστευτικά ρεύματα όπου οι άνθρωποι μετακινούνταν ελεύθερα, η κεντρική εξουσία της ελβετίας διαχειρίστηκε την μετανάστευση σύμφωνα με τα οικονομικά της συμφέροντα. Από τη δεκαετία του '50 και έπειτα, μια ποικιλία κανόνων διαμονής δημιουργήθηκαν που εγγυήθηκαν μια λιγότερο ή περισσότερο σταθερή διαμονή και εργασία αλλά εξασφάλιζαν παράλληλα στις αρχές τη δυνατότητα να ασκούν ασφυκτικό έλεγχο στις μεταναστευτικές ροές και την ξένη εργατική δύναμη.

Στις αρχές της μεταπολεμικής περιόδου οι άδειες παραμονής περιορίζονταν σε κανα-δύο μήνες. Οι εργάτες, που απασχολούνταν κυρίως στο τομέα των κατασκευών, εργάζονταν σε άθλιες συνθήκες και διέμεναν σε κοντέινερ σε απομονωμένες περιοχές των αστικών κέντρων. Ρατσιστικές αντιδράσεις προέκυψαν από εργάτες που δεν επωφελήθηκαν από την οικονομική άνθιση. Σε μια εποχή αδύναμης διεθνιστικής αλληλεγγύης, η κρατική διαχείριση της μετανάστευσης και της εργατικής δύναμης διαμόρφωσε διαχωρισμούς μεταξύ των εργατών. Αυτή η κατάσταση παγιώθηκε όταν άδειες μόνιμης παραμονής εισήχθησαν τη δεκαετία του '60. Πολλοί από

τους εργάτες που προέρχονταν από τη νότια ευρώπη εδραιώθηκαν στην ελβετία και έφεραν και τις οικογένειες τους. Ακόμα και σήμερα, σε αυτή την κατηγορία μεταναστών δεν παρέχεται η οριστική άδεια παραμονής. Μόνο ένας μικρός αριθμός μεταναστών έχει αποκτήσει την ελβετική υπηκοότητα, καθώς οι διοικητικοί και νομικοί περιορισμοί είναι σημαντικοί. Τα παιδιά αυτών των μεταναστών δεν είναι απαραίτητα ελβετοί πολίτες επίσης. Σε γενικές γραμμές όμως οι μετανάστες αυτοί είναι αποδεκτοί από τη σημερινή ελβετική κοινωνία. Παρόλα αυτά καθαρά ταξικές διαφορές και τάσεις διαχωρισμού, κυρίως στο αστικό πεδίο, εξακολουθούν να υφίστανται.

Ο ρατσιστικός χαρακτήρας που σημάδεψε την ελβετική μεταναστευτική πολιτική στο ξεκίνημα της ποτέ δεν εξαφανίστηκε. Οι δεξιοί και οι φασίστες συχνά καταγγέλλουν τον υπερπληθυσμό εξαιτίας των ξένων. Παρόλο που οι προτάσεις τους δεν έγιναν ποτέ απόλυτα και ανοιχτά αποδεκτές από την κοινωνία και τις αρχές, ωστόσο ενσωματώνονταν στην μεταναστευτική πολιτική.

Κατά τη διάρκεια του '50 και του '60 σε έναν αριθμό προσφύγων από την ανατολική ευρώπη δόθηκε πολιτικό άσυλο στην ελβετία. Αντίθετα με την κυρίαρχη ρητορική που εξυμνεί την χώρα για την ανθρωπιστική της παράδοση, η υποδοχή αυτών των προσφύγων προέκυψε από την ανάγκη για εργατική δύναμη και από του δυτικού τύπου πολιτική που ακολουθούσε η ελβετία κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου. Το 1954 η ελβετία επικύρωσε τη *συνθήκη της Γενεύης*, δημιουργώντας μια συγκεκριμένη νομική συνθήκη για τους πρόσφυγες. Προοδευτικά τους αποδόθηκαν μερικά δικαιώματα, όπως η κοινωνική ασφάλιση. Επίσης θεσμοθετήθηκε η μέριμνα για την υποδοχή των μεταναστών στη χώρα και ο τρόπος ενσωμάτωσής τους.

Το μπλοκάρισμα της νόμιμης μετανάστευσης από μη ευρωπαϊκές χώρες από τη δεκαετία του '80 μέχρι σήμερα

Ήδη από τη δεκαετία του '60 μια διάκριση είχε εισαχθεί στην ελβετική νομοθεσία αναφορικά με τη χώρα καταγωγής λόγω των διεθνών αλλαγών. Οι αποικίες που μάχονταν για ανεξαρτησία τους είχαν να αντιμετωπίσουν σοβαρές πολιτικές εντάσεις και ταυτοχρόνα οι ανισότητες μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών μεγάλωναν. Η συνθήκη αυτή οξύνθηκε τη δεκαετία του '80 και το ρεύμα μετανάστευσης προς την ευρώπη αυξήθηκε δραματικά λόγω των πολιτικών και οικονομικών καταστάσεων στις πρώην αποικίες. Ωστόσο και οι πλούσιες χώρες υφίσταντο οικονομική ύφεση. Η ελβετία περιόρισε τη νόμιμη μετανάστευση για πολίτες μη ευρωπαϊκών χωρών κυρίως για να περιορίσει την ανεργία στο εσωτερικό της². Από τη

2. Να επισημάνουμε ότι σύμφωνα με τις επικρατούσες ιστορικές αναλύσεις η αλλαγή στη μεταναστευτική πολιτική τη δεκαετία του '80 θεωρείται ως μια ρήξη συγκρινόμενη με τη "γενναιοδωρία" των προηγούμενων δεκαετιών. Κατά την άποψη μου είναι πιο σημαντικό να εστιάσουμε στο συνεχιζόμενο κρατικό έλεγχο πάνω στα μεταναστευτικά ρεύματα, σύμφωνο με τα πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα της ελίτ από την αρχή της ύπαρξης της Ελβετικής Συνομοσπονδίας.

δεκαετία του '80 οι διακρίσεις μεταξύ Ευρωπαίων και μη Ευρωπαίων πολιτών ενισχύθηκαν πολύ στη ελβετική μεταναστευτική πολιτική και παγιώθηκαν με τη συμφωνία του σέγκεν/δουβλίνου που τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 2008. Σήμερα είναι σχεδόν αδύνατο για έναν μη Ευρωπαίο πολίτη να πάρει άδεια παραμονής στην ελβετία.

Ανθρωποι από όλο τον κόσμο συνεχίζουν να μεταναστεύουν στην ελβετία. Μετανάστες από τη λατινική αμερική, τη βόρεια αφρική και κάποιες χώρες της ασίας περνάνε παράνομα στη χώρα και εργάζονται χωρίς να καταγράφονται από τις αρχές. Η πιθανότητα για μια νόμιμη διαβίωση στη χώρα για αυτούς τους ανθρώπους, κάποιοι από τους οποίους βρίσκονται στη χώρα για πάνω από δέκα χρόνια, είναι πολύ μικρή. Από τη στιγμή που δεν είναι καταγεγραμμένοι από τις αρχές είναι αδύνατον να υπολογίσουμε τον ακριβή αριθμό τους, πάντως οι εκτιμήσεις κάθουν λόγο για 300.000 με 600.000 "παράνομους" εργάτες.³

Η διαδικασία ασύλου στην Ελβετία:

ένας μηχανισμός απελάσεων και αποτροπής μέσω καταστολής

Τα άτομα που ζητούν άσυλο, σε μια προσπάθεια να ζήσουν νόμιμα στην ελβετία, είναι το πιο πιθανό να κατάγονται από την αφρική, τα βαλκάνια ή την ασία. Το 1981 υιοθετήθηκε ο πρώτος συνομοσπονδιακός νόμος για το άσυλο, επιδεικνύοντας την πρόθεση του κράτους να μετασχηματίσει την διαδικασία ασύλου σε ένα νέο εργαλείο διακρίσεων και κατασταλτικής διαχείρισης της μετανάστευσης. Ο συνομοσπονδιακός νόμος για το άσυλο υπήρξε ο νόμος που υπέστη τις περισσότερες τροποποιήσεις στην Ελβετία⁴ και έχει γίνει πολύ περίπλοκος, δημιουργώντας μια υπερρύθμιση, η οποία επιτρέπει στις αρχές να καταπιέζουν τους αιτούντες άσυλο. Ένας αιτών άσυλο θα αντιμετωπίσει την κρατική καταστολή, από τη στιγμή που πατάει το πόδι του στο κέντρο "υποδοχής" και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Η διαδικασία έχει την πρόθεση να εκτελεστεί με έναν αποτρεπτικό τρόπο, ώστε να δείξει στους μετανάστες από την αρχή ότι τα πράγματα θα είναι δύσκολα γι' αυτούς στην Ελβετία (απαγόρευση εργασίας, ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης σε απομονωμένες περιοχές, διαρκής επιτήρηση, κλπ.)

Ο κατασταλτικός μηχανισμός γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρος όσο το άτομο προχωράει με τη διαδικασία ασύλου, η οποία πιθανότατα θα καταλήξει σε αρνητική απάντηση⁵. Κάνοντας μια αυθαίρετη διάκριση ανάμεσα σε "πολιτικούς/αληθι-

3. Ο πληθυσμός των μονίμως διαμένοντων στην ελβετία στο τέλος του 2009 ήταν 7.485.800. Σε ποσοστό 22% πρόκειται για αλλοδαπούς (στους οποίους περιλαμβάνονται και οι μετανάστες δεύτερης και τρίτης γενιάς που δεν διαθέτουν υπηκοότητα μιας και οι γονείς τους είναι αλλοδαποί).

4. Να σημειωθεί ότι στην ελβετία οι νόμοι μπορούν να υποβληθούν σε λαϊκή ψήφο. Η "άμεση δημοκρατία", που υποτίθεται ότι ισχύει στην ελβετία, τους δίνει μεγαλύτερη νομιμότητα, κάνοντας ακόμα πιο δύσκολο το να παλεύεις εναντίον τους.

5. Το 2009, 16.000 άτομα έκαναν αίτηση ασύλου. Περίπου 8% αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες

Κατάληψη του Κέντρου Επείγουσας Βοήθειας στο Vevey την άνοιξη του 2009.

νούς” και “οικονομικούς/πλαστούς” πρόσφυγες, το κράτος είναι σε θέση να διατηρεί την εικόνα της ελβετίας ως μιας ανθρωπιστικής χώρας, η οποία χορηγεί άσυλο σε αυτούς που βρίσκονται σε κίνδυνο, ενώ την ίδια στιγμή είναι νομιμοποιημένη όταν απορρίπτει άλλους αιτούντες άσυλο και τους εκθέτει στην καταστολή⁶. Όσα άτομα έχουν λάβει απορριπτική απάντηση στην αίτηση ασύλου, έρχονται αντιμέτωπα με εξαναγκαστικά μέτρα που στοχεύουν στην «εξασφάλιση της εκτέλεσης της απέλασης» (μέχρι και 24 μήνες “διοικητική” κράτηση εν αναμονή απέλασης και εξαναγκαστικά μέτρα κατά τη διάρκεια της απέλασης, που συμβαίνουν σε «ειδικές» πτήσεις). Ωστόσο, ο στόχος του κράτους δεν είναι να απελάσει όλους τους απορριφθέντες αιτούντες άσυλο. Οι απελάσεις κοστίζουν ακριβά και ρισκάρουν να αμαυρώσουν την ανθρωπιστική εικόνα της Ελβετίας. Κυρίως, εξυπηρετούν τη λειτουργία της τρομοκράτησης των ατόμων, τα οποία είναι πιο πιθανό να εξωθηθούν στην παρανομία παρά να απελαθούν.

Επίσης, οι κρατικές τεχνικές τρομοκράτησης έχουν διευρυνθεί. Από το 2000, το οπλοστάσιο της καταστολής έχει επεκταθεί με έναν πολύ παράλογο τρόπο. Οι απορριφθέντες αιτούντες άσυλο άρχισαν να θεωρούνται παράνομα διαμένοντες

και πήραν άδεια παραμονής περιορισμένης διάρκειας. Σε περίπου 20% χορηγήθηκε άδεια προσωρινής προστασίας, η οποία τους δίνει μόνο περιορισμένα κοινωνικά δικαιώματα και μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή.

6. Κατά την άποψή μου, είναι αναγκαίο να υπερβούμε τη μάχη του ορισμού του πρόσφυγα. Η δημιουργία αυτής της κατηγορίας είναι στενά συνδεδεμένη με τον περιορισμό της μετανάστευσης από το κράτος. Χρησιμοποιείται ανάλογα με τα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα της ελίτ και δεν εξηγεί την περίπλοκη πραγματικότητα της μετανάστευσης. Οι άνθρωποι δεν είναι εντελώς ελεύθερα άτομα, τα οποία το μόνο που αναζητούν είναι οικονομικές ευκαιρίες, ούτε απλά θύματα, τα οποία αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους.

και εξαφανίζονται από τις επίσημες στατιστικές. Δεν τους επιτρέπεται να δουλέψουν και εξαιρούνται από τη συνθήκη βοήθεια που παρέχεται στους αιτούντες άσυλο. Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν “επείγουσα βοήθεια”, η οποία υποτίθεται ότι είναι σύμφωνη με το άρθρο 12 του ελβετικού συντάγματος, που ορίζει σαφώς και κατηγορηματικά το δικαίωμα βοήθειας σε αυτούς που βρίσκονται σε ανάγκη.⁷ Παρόλα αυτά, είναι ξεκάθαρα ένα αναγκαστικό μέτρο. Οι αρχές δημιουργούν μια πολύ σφιχτή υλική εξάρτηση ανάμεσα σε αυτές και τα άτομα, μια σχέση που τους επιτρέπει να ασκούν πίεση. Αυτό σημαίνει ότι η “επείγουσα βοήθεια” πρέπει να ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, συλλογική στέγαση, καθόλου χρήματα, επιτήρηση, κλπ. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός κανόνων που στοχεύουν στον περιορισμό της ελευθερίας και της αυτονομίας στην καθημερινή ζωή. Άνθρωποι μπορούν να συλληφθούν και να κατηγορηθούν ανά πάσα στιγμή για παράνομη παραμονή και οι πρακτικές σε αυτή την περίπτωση, όπως και γενικά με την “επείγουσα βοήθεια”, διαφέρουν ανά διοικητική περιφέρεια (καντόνι). Επιπλέον, η απειλή της απέλασης είναι διαρκώς παρούσα.

Το κράτος ισχυρίζεται ότι η εξαίρεση της βοήθειας για τους αιτούντες άσυλο και η εφαρμογή της “επείγουσας βοήθειας” αναγκάζουν τα άτομα να φύγουν από τη χώρα. Αυτή η συζήτηση είναι κομμάτι των συστηματικών ψεμάτων του κράτους του οποίου η μεταναστευτική πολιτική στοχεύει στη δημιουργία παράνομων εργατών, μιας ξεχωριστής τάξης, η οποία δουλεύει σε συνθήκες που δεν θα γίνονταν αποδεκτές από άλλους τομείς εργαζομένων. Βέβαια, γυναίκες με παιδιά, άτομα με προβλήματα υγείας και κάποιοι άνθρωποι που ζουν στην Ελβετία εδώ και πολλά χρόνια, συνεχίζουν να δέχονται «επείγουσα βοήθεια», γιατί είναι πολύ δύσκολο γι’ αυτούς να ξεκινήσουν να ζουν στην παρανομία ή να δοκιμάσουν την τύχη τους σε μια άλλη χώρα. Έχουν πολύ λίγες πιθανότητες να νομιμοποιηθούν σύμφωνα με ένα άρθρο του νόμου περί ασύλου, το οποίο αφορά «περιπτώσεις που έχουν υποστεί κακουχίες».

Ο ρατσιστικός διάλογος γύρω από τους αιτούντες άσυλο έχει γίνει πολύ έντονος τα τελευταία 30 χρόνια, κυριαρχώντας στη δημόσια σφαίρα. Χαρακτηρίζει με τρόπο υποτιμητικό τους αιτούντες άσυλο ως “παράσιτα”, που προσπαθούν να επωφεληθούν από την ελβετική “γενναιοδωρία”. Σε γενικές γραμμές τούς συνδέει με την εγκληματικότητα και ειδικά το εμπόριο ναρκωτικών.

για περισσότερες πληροφορίες:

Στα γαλλικά, στον δικτυακό τόπο της συλλογικότητας *Droit de rester* [droit-de-rester.blogspot.com]

7. Περίπου 11.000 αιτήσεις ασύλου απορρίφθηκαν το 2009. Λόγω του μαγεϊρέματος των στατιστικών από το κράτος, είναι δύσκολο να ξέρουμε πόσοι από αυτούς είχαν ζητήσει “επείγουσα βοήθεια”.

Η ιστορική διαδρομή της μεταναστευτικής πολιτικής του βελγικού κράτους

και οι συλλογικές απαντήσεις

Η μεταναστευτική πολιτική του βελγικού κράτους μετά την οικονομική κρίση του 70 βασίζεται σε αυτό που αποκαλείται “*στοπ στην μετανάστευση*”. Αυτό σημαίνει ότι μόνο όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις της συνθήκης της Γενεύης (άνθρωποι που υφίστανται δίωξη ως άτομα ή ομάδες λόγω πολιτικών, θρησκευτικών πεποιθήσεων ή εθνικότητας) ή διαθέτουν στενές συγγενικές σχέσεις μπορούν να αποκτήσουν τα έγγραφα νόμιμης παραμονής στη χώρα. Να επισημάνουμε ότι πριν τη δεκαετία του '70 η οικονομική μετανάστευση ήταν καλοδεχούμενη στη χώρα και οργανωνόταν από το ίδιο το κράτος.

Από τη δεκαετία του '50 το βελγικό κράτος “στρατολογούσε” άτομα για ανειδίκευτη εργασία στην ακμάζουσα οικονομικά βιομηχανία. Αρχικά από την ιταλία, αργότερα από το μαρόκο και τη τουρκία. Οι απόγονοι αυτών των οικονομικών μεταναστών είναι η αποκαλούμενη δεύτερη και τρίτη γενιά μεταναστών (με βελγική υπηκοότητα), οι οποίοι έχουν να αντιμετωπίσουν μια δεινότερη οικονομική κατάσταση, υποβόσκοντα ρατσισμό στα σχολεία και στη δουλειά, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς διαμένουν στις φτωχότερες γειτονίες των μεγάλων πόλεων (κυρίως στις Βρυξέλλες).

Σε τέτοιες περιοχές των Βρυξελλών τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αύξηση των συμπλοκών με τους μπάτσους. Τις περισσότερες φορές πρόκειται για αντιδράσεις σε συλλήψεις, δολοφονίες μεταναστών από την αστυνομία ή ως αλληλεγγύη σε εξεγέρσεις στις φυλακές. Τελευταία τέτοιες αντιδράσεις προκύπτουν χωρίς να υπάρχει κάποια συγκεκριμένη αφορμή. Ως προς τη μορφή τους ποικίλουν από οδομαχίες ως οργανωμένες επιθέσεις σε αστυνομικές μονάδες και τμήματα με ρόπαλα, πέτρες ή και φωτιά ακόμα και εξεγέρσεις με οδοφράγματα και φλεγόμενα αυτοκίνητα. Εξαιτίας της ενασχόλησης των αναρχικών με τον αγώνα ενάντια στις φυλακές και της επαφής που αναπτύχθηκε με ανθρώπους μέσα στις φυλακές, προέκυψε και μια διασύνδεση με τις γειτονίες από τις οποίες προέρχονται πολλοί κρατούμενοι και όπου συμπλοκές συμβαίνουν σε τακτική βάση. Στις Βρυξέλλες οι αναρχικοί δραστηριοποιούνται με αφισοκολλήσεις και διανομή προκηρύξεων, προσπαθώντας μέσα από την κοινωνική αυτή ένταση να διασπείρουν ιδέες και να αλληλοεμπνευστούν σε επίπεδο δράσης.

Από τη δεκαετία του 90 η μετανάστευση έχει αυξηθεί και από τη στιγμή που η δυνατότητα νόμιμης παραμονής στη χώρα είναι περιορισμένη πολλοί άνθρωποι διαμένουν ως “παράνομοι”. Από τότε άρχισαν να αναπτύσσονται διάφορα κινήματα που αρχικά ασχολήθηκαν με τα κτίρια των πρώτων “κλειστών κέντρων” (φυλακές για μετανάστες χωρίς χαρτιά) και εναντίον των απελάσεων, ενώ αργότερα επικεντρώθηκαν αποκλειστικά στην νομιμοποίηση-εξασφάλιση αδειών παραμονής για όσους δεν “χωράνε” στις κατηγορίες του κράτους.

Στα μέσα της δεκαετίας του '90 ένα κίνημα αντιτάχθηκε στην κατασκευή του πρώτου “κλειστού κέντρου”. Το πιο δυναμικό του κομμάτι ήταν οργανωμένο στην *κολεκτίβ ενάντια στις απελάσεις (collectif contre les expulsions)*. Αυτή η ομάδα αποτελούνταν από αριστερούς και αναρχικούς όπου οι πρακτικές άμεσης δράσης συνδυάζονταν με συνδιαλλαγή με πολιτικούς και media. Για παράδειγμα σε μια διαδήλωση μπροστά από ένα κέντρο κράτησης, κάποιοι οργάνωσαν μια ομαδική απόδραση. Άλλες μορφές δράσεις συνίστατο στο να πείσουν επιβάτες ή πιλότους να αρνηθούν τη μεταφορά ανθρώπων υπό φύλαξη που προορίζονταν για απέλαση. Κάποια άλλη στιγμή κατέλαβαν ένα υπουργείο. Αλλά η κολεκτίβα έφτασε τα όρια της όταν δολοφονήθηκε η Semira Adamu. Η μετανάστρια Semira είχε αντισταθεί πολλές φορές στις προσπάθειες να απελαθεί και είχε επαφές με ανθρώπους του κινήματος. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας απόπειρας να την απελάσουν αντιστάθηκε ξανά και δολοφονήθηκε μέσα στο αεροπλάνο από τους μπάτσους, οι οποίοι της προκάλεσαν ασφυξία.

Την ίδια στιγμή εμφανίστηκε το UDEP (*Union for the defence of people without papers - Ένωση για την υπεράσπιση των ανθρώπων χωρίς χαρτιά*) η οποία στην αρχή διαμόρφωσε μια μαχητική δυναμική που συσπείρωσε πολύ κόσμο που ήταν απομονωμένος το προηγούμενο διάστημα. Ένα κύμα καταλήψεων σε εκκλησίες και διαδηλώσεων έλαβε χώρα και συνοδεύτηκε αργότερα και από απεργίες πείνας. Όλων των ειδών οι αριστεροί είδαν ένα πρόσφορο έδαφος για να διεισδύσουν (ως εκείνοι που μπορούν να προσφέρουν δικηγόρους, γιατρούς, αντιπροσώπους συνδικάτων, πολιτικά κόμματα, θεσμικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, κτλ.). Το κάλεσμα για αγώνα γρήγορα οργανώθηκε γύρω από το αίτημα για “καθαρότερους” νόμους σχετικά με τη μετανάστευση, για πιο ξεκάθαρα κριτήρια σχετικά με την νομιμοποίηση.

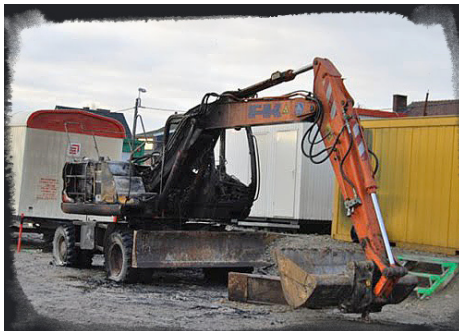
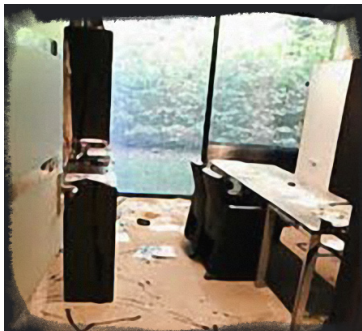
Η UDEP συνένωσε πολλές κοινότητες μεταναστών αλλά διευθύνονταν από μερικούς αντιπροσώπους οι οποίοι πίεζαν για τη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων (οι αποφάσεις παίρνονταν με ψηφοφορία χωρίς να υπάρχει μετάφραση στη γλώσσα των μεταναστών, κάποιοι ζητούσαν χρήματα με το πρόσχημα της επιβεβαίωσης ότι θα πάρουν χαρτιά, οι ηγέτες έκαναν μουσικές συμφωνίες με την κυβέρνηση και εξασφάλιζαν χαρτιά για μερικούς πίσω από την πλάτη των υπολοίπων). Η UDEP τελικά αποδυναμώθηκε και διαλύθηκε. Το κράτος σύμφωνα με τον παλιό και αποτελεσματικό κανόνα του “διαίρει και βασίλευε” διαμόρφωσε περιοριστικά κριτήρια για τη νόμιμη παραμονή μεταναστών στη χώρα' μόνο όσοι ζούσαν στο βέλγιο για περισσότερα από 5 χρόνια και είχαν διατυπώσει το αίτημα τους μέσα

Πορεία αναρχικών στις Βρυξέλλες τον Νοέμβριο του 2009 ενάντια στα σύνορα και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα είχαν δικαίωμα να προχωρήσουν σε αίτηση για νομιμοποίηση. Αυτή η διαδικασία έθεσε πολλούς ανθρώπους σε κατάσταση αναμονής, να παλεύουν με τη γραφειοκρατία και εξασθένησε τους συλλογικούς αγώνες, κυρίως επειδή και αυτοί οργανώνονταν γύρω από το συγκεκριμένο αίτημα. Καθώς η ενσωμάτωση συνοδεύεται και από την καταστολή, οι δυο πλευρές του ίδιου νομίσματος της λογικής του κράτους, οι απελάσεις συνέχισαν να αυξάνονται ακολουθώντας την στρατηγική του “τελευταίος μέσα-πρώτος έξω”. Οι αριστεροί υποχώρησαν περιμένοντας να κερδίσουν μελλοντική πολιτική υπεραξία, την ίδια στιγμή που εκατοντάδες μετανάστες (κυρίως όσοι δεν πρόλαβαν να κάνουν αίτηση και Ρομά) καταλάμβαναν το ένα κτίριο μετά το άλλο στην προσπάθειά τους να βρουν ένα μέρος για κατάλυμα και διώκονταν βάρβαρα και υφίσταντο εξώσεις από τους μπάτσους.

Παράλληλα, ένα κύμα εξεγέρσεων, που είχε μια μικρή πορεία μερικών χρόνων, ξεσπά στις φυλακές. Βαρυποινίτες, κρατούμενοι μετανάστες, ανήλικοι φυλακισμένοι προέβησαν σε καταλήψεις προαυλίων με αιτήματα προς τη διεύθυνση των φυλακών ακόμα και καταστροφή των υποδομών των φυλακών και εμπρησμούς. Αναφέρουμε μόνο δυο παραδείγματα: το καλοκαίρι του 2008 ένας εμπρησμός κατέστρεψε τα 2/3 ενός κέντρου κράτησης για μετανάστες που προορίζονταν για απέλαση κοντά στο αεροδρόμιο των Βρυξελλών. Αντί να μεταφερθεί σε άλλα κέντρα ένα μεγάλο μέρος των φυλακισμένων αφέθηκε ελεύθερο. Στη φυλακή του

Αριστερά: Μετά την επίθεση συντρόφων/ισσών, τα γραφεία της κατασκευαστικής εταιρίας *Besix* κατεστραμμένα. Η *Besix* ήταν ο κύριος εργολάβος για την κατασκευή της πανοπτικής φυλακής μεταναστών.

Δεξιά: Πυρπολημένος εκσκαφέας σε εργοτάξιο άλλης κατασκευαστικής εταιρίας, της *Valens*, που συμμετείχε στο ίδιο έργο της πανοπτικής φυλακής.

Lantini πριν από ένα χρόνο οι κρατούμενοι κατέστρεψαν τη νέα πτέρυγα απομόνωσης, η οποία ακόμα και σήμερα βρίσκεται εκτός λειτουργίας.¹ Αυτές οι εξεγέρσεις κατέστρεψαν και την εικόνα του αθώου μετανάστη που βάζει τη ζωή του σε κίνδυνο μόνο με απεργίες πείνας, τις οποίες οι αριστεροί ήταν τόσο πρόθυμοι να υποστηρίζουν.

Ως αναρχικοί αρνούμαστε ορισμένους μηχανισμούς που αναπαράγουν δύναμη και εξουσία σε έναν ανηλεή πόλεμο φτωχών εναντίον φτωχών. Αρνούμαστε να αναπαράγουμε το λόγο του κράτους απαιτώντας έναν πιο ξεκάθαρο διαχωρισμό μεταξύ των μεταναστών. Αρνούμαστε το διαχωρισμό αθώου-ενόχου και αναγνωρίζουμε τους εαυτούς στον αγώνα για την καταστροφή των φυλακών.

Στην αρχή του 2009 το κράτος προετοίμαζε την κατασκευή ενός νέου “κλειστού κέντρου” πλάι σε ένα υπάρχον έξω από το αεροδρόμιο των Βρυξελλών. Τον Μάιο του 2009 ξεκίνησαν οι εργασίες κατασκευής και τώρα, το Νοέμβριο του 2010, έχουν απομείνει οι τελευταίες λεπτομέρειες πριν ξεκινήσει την λειτουργία του. Πρόκειται για μια φυλακή για μετανάστες προς απέλαση άξια του ονόματος της (χτισμένη με πρότυπο το *Πανοπτικόν*, με ατομικά κελιά σε αντίθεση με τα κελιά των παλιότερων συγκροτημάτων φυλακών όπου συνωστίζονταν 30-40 μετανάστες χωρίς χαρτιά και τα οποία ευνοούσαν τις συνωμοσίες και τις συλλογικοποιημένες εξεγέρσεις), η οποία προορίζεται για να απομονώσει τους πιο εξεγερτικούς κρατούμενους μετανάστες.

1. Από τη δεκαετία του '90 υπάρχουν στο βέλγιο 6 στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών, 3 επί ή περί του αεροδρομίου, 2 δίπλα σε μια “κανονική” φυλακή και 1 στη Βαλονία. Είναι σχετικά εύκολα προσβάσιμα κάνοντας ευκολότερη την επικοινωνία με τους κρατούμενους.

Μιας συγκεκριμένης μορφής αγώνας αντιτάχθηκε στην κατασκευή της. Η προοπτική ήταν να κάνουμε την κατασκευή αυτή ορατή στον καθένα και στην καθεμία στους δρόμους, να την αναγάγουμε σε πρόβλημα. Όχι μόνο για αυτούς που την κατασκεύαζαν, αλλά ένα κοινωνικό πρόβλημα. Ξεκινώντας από το απτό ζήτημα της κατασκευής ενός κολαστηρίου κάναμε αναγωγές σε άλλα, όχι και τόσο απτά, ζητήματα, σε μια προσπάθεια να κάνουμε ξεκάθαρο ότι η αντίσταση ενάντια στα κέντρα κράτησης δεν αφορά μόνο τους μετανάστες.

Ο μηχανισμός απέλασης στηρίζεται σε ένα ολόκληρο σύστημα “δορυφόρων” για να λειτουργήσει: Από αρχιτέκτονες που συμμετέχουν στην απόπειρα αναδιαμόρφωσης της αρχιτεκτονικής των φυλάκων στις πόλεις παράλληλα με το σχεδιασμό της αστικής ανάπτυξης, μέχρι κατασκευαστικές εταιρείες που εκπονούν αυτά τα σχέδια και οι οποίες διαθέτουν οχήματα, γραφεία και εργοτάξια παντού στην πόλη. Από τους γραφειοκράτες που υπογράφουν τα έγγραφα για φυλάκιση ή για απέλαση, ως τους γραφειοκράτες στα δημαρχεία που αρνούνται να τα παραδώσουν. Με αφίσες και τρικάκια φωτίσαμε το ρόλο αυτών των παραγόντων στη διαδικασία. Μοιράσματα πραγματοποιήθηκαν στα μέσα μαζικής μεταφοράς και σε σουπερ μάρκετ γειτονιών που διαμένουν μετανάστες δεύτερης και τρίτης γενιάς και όπου συχνά ξεσπούν εξεγέρσεις.

Δεν θέλαμε να απομονωθούμε ως πολιτικοί ακτιβιστές, αλλά να απευθύνουμε μια πρόσκληση προς όλους εκείνους που αγωνίζονται, τους χωρίς χαρτιά και την εξεγερμένη νεολαία. Μια πρόσκληση για να παλέψουμε σε ένα κοινό αγώνα αλλά χωρίς να κρύβουμε την κριτική μας για τον κοινωνικό έλεγχο που τόσο προφανής είναι στις κοινότητες των μεταναστών, τον καταπιεστικό ρόλο της θρησκείας, της πατριαρχίας και άλλων μορφών εξουσίας. Ο αγώνας μας αφορά μια μεγάλη κλίμακα δραστηριοτήτων και στοχεύει στο να διαταράσσει την κανονικότητα και να αντιπαράκειται με την κυριαρχία σε διαφορετικά επίπεδα.

Διανομή προκηρύξεων πραγματοποιήθηκε στην πλούσια γειτονιά που ζουν οι αρχιτέκτονες που σχεδίασαν τη νέα φυλακή και τα γραφεία τους πυρπολήθηκαν. Στα γραφεία της Sodexo, της εταιρείας που έχει αναλάβει το συσσίτιο των στρατοπέδων συγκέντρωσης, πραγματοποιήθηκε εισβολή, ο χώρος περιλούστηκε με λάδι, τα τζάμια των παραθύρων έσπασαν, τα εταιρικά αυτοκίνητα πυρπολήθηκαν, το φαγητό της εταιρείας στην υπηρεσία σίτισης που διαθέτει στο πανεπιστήμιο απαλλοτριώθηκε κατά ένα μέρος και το υπόλοιπο κατέστη μη βρώσιμο, ενώ όλη η περιοχή γράφτηκε με συνθήματα και γέμισε τρικάκια. Τα γραφεία της Besix, της βασικής κατασκευαστικής εταιρείας της φυλακής μεταναστών, καταστράφηκαν σε ένα απόγευμα από 20 κουκουλοφόρους, ενώ αρκετά εργοτάξια τους και οχήματα σε όλο το Βέλγιο πυρπολήθηκαν. Με τρικάκια καταδείχτηκε η συνεργασία των εταιρειών μαζικής μεταφοράς –ομάδες ανδρών ασφαλείας πραγματοποιούν ελέγχους εισιτηρίων και μερικές φορές ελέγχουν τα έγγραφα των μεταναστών με τη συνοδεία των γραφειοκρατών της υπηρεσίας ελέγχου μετανάστευσης- τα γραφεία τους καταστράφηκαν με κόλλα σε πρωινές ώρες και πολλά οχήματα και σταθμοί του μετρό βιάφτηκαν με σπρέι. Διάφορες αυθόρμητες, μη εξουσιοδοτη-

μένες διαδηλώσεις έλαβαν χώρα σε διάφορες γειτονίες. Μια ανοιχτή συνέλευση πραγματοποιείται κάθε 2 βδομάδες σε μια κατειλημμένη εκκλησία από άστεγους και μετανάστες χωρίς χαρτιά.

μερικά επίσημα νούμερα:

- Η νόμιμη μετανάστευση στο βέλγιο μεταφράζεται σε 120.000 άτομα ετησίως.
- Το 10% των ανθρώπων που διαμένουν στο βέλγιο δεν έχει βελγική υπηκοότητα.
- Στις Βρυξέλλες το νούμερο αυτό ανέρχεται στο 28%.
- Στατιστικές αναφορικά με τη "λαθρομετανάστευση" (για εκείνους που δεν αιτούνται άσυλο και για όσους τους αρνείται το άσυλο) δεν υπάρχουν.

για περισσότερες πληροφορίες:

Περισσότερες πληροφορίες για το αναρχικό κίνημα στο βέλγιο, μπορείτε να βρείτε στους δικτυακούς τόπους της 15ήμερης αναρχικής εφημερίδας *Hors Service* [journalhorservice.blogspot.com] και της ιστοσελίδας αντιπληροφόρησης suietendres.blogspot.com (στην τελευταία δημοσιεύονται πληροφορίες και στην αγγλική γλώσσα).

